

Aan het lid van Provinciale Staten,
Mevrouw A. Voerman

Datum : 2 september 2020
Documentnr. : 2020-077369
Dossiernummer : K19183
Behandeld door : J.H. Veerkamp
Telefoonnr. : (050)316
Antwoord op : uw brief van 2 juli 2020
Bijlage :
Onderwerp : Beantwoording Statenvragen PvdD
over gebruik van hout als biogrondstof voor energieopwekking

Geachte mevrouw Voerman,

Hierbij beantwoorden wij uw vragen over gebruik van hout als biogrondstof voor energieopwekking, zoals door u gesteld in de brief van 17 december 2019.

- 1. Bent u bereid om met onmiddellijke ingang of per aflopende subsidietermijn alle subsidies voor het gebruik van hout voor biomassa stop te zetten? Zo nee, waarom niet?**

Nee. Wij verstrekken geen subsidies in het kader regeling Stimulering Duurzame Energietransitie (SDE++). Dat doet de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in opdracht van de minister van Economische Zaken en Klimaat. Provinciale Staten hebben op 13 november 2019 de motie 'M109. Subsiestop biomassa' aangenomen. De motie gaat over biomassa gerelateerde elektriciteitsprojecten. Wij respecteren deze motie bij de uitvoering van ons beleid. Op dit moment zien wij geen aanleiding de subsiestop uit te breiden.

- 2. Bent u het met ons eens dat de provincie niet achter de feiten aan moet blijven hobbelen, maar pro-actief moet voorsorteren op een toekomst waar geen bossen meer worden gekapt voor energieopwekking? Zo nee, waarom niet?**

Nee. Wij oriënteren ons in voldoende mate en ontwikkelen onze visie op biomassa. Wij hebben al vastgesteld dat de bedrijfsmatige kap van bossen enkel en alleen voor energieopwekking in onze provincie niet voorkomt en dat onze rol en de invloed op kap-activiteiten buiten onze provincie uiterst beperkt is.

3. ***Bent u voornemens om in de op 1 juli j.l. aangekondigde 'Provinciale visie op biomassa' nadrukkelijk te onderzoeken hoe de provincie zo snel mogelijk kan uitstappen uit ondersteuning van gebruik houtige biomassa, en tevens welke invloed de provincie kan aanwenden t.a.v. duurzaamheidseisen aan álle soorten biomassa (dus ook hout- en snoeiafval, mest, voedselresten, energiegewassen etc.)? Zo nee, waarom niet?***

Nee. Wij willen de toegevoegde waarde van houtige biomassa in de (toekomstige) energievoorziening in Groningen verkennen. Wij zullen aandacht besteden aan duurzaamheidscriteria voor biomassa, maar beschikken niet over de mogelijkheid om verplichte duurzaamheidseisen op te leggen.

4. ***Minister Wiebes heeft aangegeven dat het gebruik van biomassa 'inherent tijdelijk' is. Echter hij heeft er geen eindtermijn aan verbonden. Bent u bereid om voor de provincie Groningen wél een termijn uit te spreken waarbinnen het gebruik van inlands en buitenlands hout volledig dient te zijn uit gefaseerd? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke termijn overweegt u?***

Wij verwachten net als de minister dat biomassa op enig moment zal worden uit gefaseerd. Op dit moment is biomassa echter nog steeds een bio grondstof voor energieopwekking. Wij zullen voor de uitfasering geen termijn vaststellen. De provincie beschikt ons inziens niet over het instrumentarium om het gebruik van inlands en buitenlands hout volledig uit te faseren. Wij zijn daarvoor afhankelijk van het Rijk en de Europese Unie.

5. ***Bent u het met ons eens dat het toestaan van biomassa de overheid en het bedrijfsleven lui maakt, en dat een snellere toename van energie uit wind, zon en waterstof gehinderd wordt door het inzetten op en subsidiëren van biomassa? Hoe interpreteert u dit voor de provincie Groningen?***

Nee. Wij denken dat innovaties in het gebruik van biomassa alsmede de benutting van waterstof en de energieopwekking door wind en zon positief zijn voor Groningen.

6. ***Wat betekent het advies van de SER voor het gebruik van biomassa voor kleine en middelgrote centrales in onze provincie? In hoeverre hebben deze nog een toekomst zonder hout als grondstof? Kunnen deze draaien puur op restmateriaal zoals snoeiafval, oogstresten, afvalhout etc?***

Het is niet aan GS om deze vraag te beantwoorden. Eigenaren van biomassa-installaties zullen zelf hun afweging maken.

7. ***Welke toekomst heeft RWE Eemshaven volgens u als de Rijkssubsidie volledig wordt stopgezet? Is het nog wel opportuun om door te gaan met het faciliteren van een verhoging bijstook biomassa nu deze verschuiving gaande is, en kunt u dit toelichten?***

RWE heeft voor de Eemshavencentrale een vergunningaanvraag voor de verhoging van de bijstook van biomassa bij ons ingediend. Wij zijn daarvoor, volgens Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, het bevoegd gezag en gehouden op de aanvraag te beslissen. De Omgevingsdienst Groningen zal daartoe voor ons, met het vigerende beleid en de vigerende wet- en regelgeving, de ontwerpbeschikking voorbereiden.

- 8. Inzake vergunningverlening voor RWE stelt u onlangs het volgende: 'De uitstoot van CO₂ uit biomassa maakt onderdeel uit van de koolstofcyclus en is daarmee kortcyclisch'. Kunt u dit nog eens toelichten, gezien het feit dat de CO₂ emissie door verbranding van hout hoger is dan die van steenkolen en gas, en dat de CO₂-emissie door biomassastook niet meer op tijd kan worden opgenomen door nieuw aangeplant bos? Dit gezien het feit dat in 2030 de feitelijke CO₂ emissie in Nederland 49% lager moet zijn dan in 1990? Terwijl de CO₂-opname van nieuwe aanplant pas begint na circa 20 jaar en volledige CO₂ compensatie gemiddeld 80 jaar kost? Wat verstaat GS onder kortcyclisch?**

Wij hanteren de definitie uit het SER-advies. De inzet van bio-grondstoffen wordt als kort-cyclisch beschouwd, omdat de CO₂ die vrijkomt bij de (uiteindelijke) verbranding, onder invloed van de zon, door levende planten en bomen kan worden opgenomen en daarmee vastgelegd in biomassa. Bij de verbranding van fossiele grondstoffen komt CO₂ vrij die miljoenen jaren geleden is vastgelegd.

- 9. Het PBL pleit voor het opzetten van (verbeterde) track-and-trace systemen en het monitoren van de gevolgen van een toenemende biomassa-productie op (indirecte) landgebruiksveranderingen en biodiversiteit. Tot nu toe heeft u in het besluitvormingsproces rondom RWE Eemshaven steeds aangegeven dat het niet aan de provincie is om aanvullende eisen of certificering te eisen, maar dat het besluit daartoe bij het Rijk ligt. Blijft u bij deze stellingname nu de bewijslast van biodiversiteitsverlies, klimaatschade en mensenrechtenschendingen steeds groter wordt? Zo ja, waarom? Zo nee, wat zijn uw plannen richting RWE en andere biomassacentrales die gebruik maken van geïmporteerd hout?**

Ja. De provincie beschikt niet over het instrumentarium om verplichte duurzaamheidseisen op te leggen ten aanzien van (de herkomst van) biomassastromen. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de brief inzake de afhandeling van motie 'M.079 Duurzaamheidscriteria Biomassa' d.d. 09-10-2019.

- 10. Kent u het bericht 'De ecologische ramp achter biomassa; hoe in Estland de biodiversiteit wordt geofferd op het altaar van ons klimaatbeleid'? Wat vindt u van het feit dat hout uit deze bossen wordt verbrand in onze provincie?**

Ja, het artikel is bij ons bekend. Wij weten dat stookinstallaties hout in de vorm van pellets (korrels) verstoken. Wij controleren niet hoe de korrels worden gemaakt. Wij vinden het onwenselijk wanneer hele boomstammen worden verwerkt tot pellets, omdat boomstammen bijvoorbeeld als balken en planken geschikt zijn voor hoogwaardiger toepassingsmogelijkheden.

- 11. Graanul Invest, de leverancier van houtpellets aan o.a. RWE Eemshaven, kapt bos in het Nationaal Park Lahema, een Natura 2000-gebied. Erkent u dat dit rechtstreeks in gaat tegen de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn? Is het dan niet wonderlijk dat u voornemens bent een vergunning Wnb te verlenen voor verhoging biomassa-bijstook, terwijl deze biomassa uit een zwaar beschermd natuurgebied afkomstig is? Kunt u dit toelichten?**

Wij bereiden geen Wnb-vergunning voor de verhoging van de biomassa-bijstook voor. RWE Eemshavencentrale heeft daarvoor geen Wnb-aanvraag ingediend. Het bedrijf is van mening dat de huidige Wnb-vergunning toereikend is, omdat de emissies van stikstofoxiden en ammoniak door de verhoging van de biomassa-bijstook niet in betekende mate toenemen.

Het toezicht op een overtreding van de Vogel- en habitatrichtlijn in het National Park Lahema is een zaak van de Estse overheid. Zij kunnen daarop door de Europese instanties worden aangesproken.

12. Bent u bereid om vanuit het voorzorgsprincipe geen medewerking meer te verlenen aan centrales die biomassa gebruiken van twijfelachtige herkomst? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dit invullen? Deelt u de mening van het PBL dat het lastig is juridische eisen te stellen aan de herkomst van geïmporteerde biomassa, of ziet u hiertoe wél mogelijkheden?

Nee. Wij zullen niet a priori afzien van onze medewerking aan biomassacentrales. Hiervoor kennen wij geen juridische basis.

Ja. Wij zijn met het PBL van mening dat het lastig is juridische eisen te stellen aan de herkomst van geïmporteerde biomassa.

13. Erkent u dat luchtkwaliteit en volksgezondheid provinciale belangen zijn? Erkent u dat ook in onze provincie de luchtkwaliteit én volksgezondheid geschaad wordt door verbranding van biomassa? Hoe bent u voornemens invulling te geven aan het PBL advies dat er meer aandacht moet komen voor effecten van biomassastook op luchtkwaliteit en gezondheid?

Luchtverontreiniging is van invloed op de volksgezondheid. Het verbranden van biomassa leidt in meer of mindere mate tot een emissie van schadelijke stoffen (o.a. fijnstof). De mate waarin dit gebeurt, is afhankelijk van de omvang van de emissie en de technieken die worden toegepast om de emissie te beperken.

Onze bevoegdheid

Het beschermen en aanpakken van luchtkwaliteit en volksgezondheid zijn thema's, die in beginsel door gemeenten worden opgepakt. In het geval van een gemeentegrensoverschrijdende problematiek en/of een luchtverontreiniging niet doelmatig en/of doeltreffend door gemeentes wordt aangepakt, kan de luchtkwaliteit als provinciaal belang worden aangemerkt. Daar waar een activiteit onder provinciale bevoegdheid mede van invloed is op de lokale luchtkwaliteit, is er sprake van een provinciaal belang. Als een bio-installatie onder provinciaal bevoegd gezag valt, worden de effecten van biomassa-stook meegenomen in de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving en indien van toepassing in een zogenaamde m.e.r.-procedure.

Ons beleid

In de Omgevingsvisie is opgenomen dat wij in de situatie van een provinciale bevoegdheid een milieugezondheidskwaliteit van GES 4 na te streven (Omgevingsvisie). De provincie Groningen heeft in juli van dit jaar het Schone Lucht Akkoord ondertekend. Dat betekent dat wij ons inzetten om de landelijke doelen te realiseren: het verbeteren van de luchtkwaliteit om zo de gemiddelde levensverwachting te verlengen. De doorwerking van de deze doelen naar de Regionale Energiestrategie heeft onze aandacht.

Monitoring

Door monitoring krijgen we inzicht in de ontwikkeling van de luchtkwaliteit in de provincie Groningen.

14. Is het voorkomen van klimaatverandering volgens u een provinciaal belang? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan in dit geval via ruimtelijke ordening sturend worden opgetreden naar biomassaprojecten die schade toebrengen aan het klimaat?

Nee, het voorkomen van klimaatverandering is noch in de Omgevingsvisie, noch in de Omgevingsverordening benoemd als een provinciaal belang. Daardoor kan er niet sturend opgetreden worden ten aanzien van biomassaprojecten in het kader van mogelijke klimaatschade. Dit doet niet af aan de provinciale ambitie de hoeveelheid CO₂ emissie te verminderen, en aan de inzet die zij pleegt voor hernieuwbare energiebronnen en energiebesparing.

Gemeenten kunnen in hun bestemmingsplan (na 2021: omgevingsplan) regels opnemen over de mogelijkheid energie op te wekken door biomassavergisting of -verbranding. Daarbij kunnen effecten van de activiteit op het klimaat worden meegewogen. Ook is het mogelijk hier in de provinciale

Omgevingsverordening (instructie)regels over op te nemen. Volledigheidshalve zij er op gewezen dat in artikel 2.43 van de Omgevingsverordening reeds instructieregels over biomassavergiftingsinstallaties (en mestvergistinginstallaties) zijn opgenomen. Deze regels zijn echter gericht op de bescherming van het landschap en op het voorkomen van overlast door geur, geluid of verkeersbewegingen.

15. Is er al meer bekend over hoe het aspect duurzaamheid als toetsingskader wordt ingevuld onder de Omgevingswet, en hoe dit aspect 'een goede ruimtelijke ordening' gaat overstijgen? Krijgt de provincie met de omgevingswet meer bevoegdheden in handen om te sturen op duurzaamheid?

De Omgevingswet bundelt wetgeving en regels voor de fysieke leefomgeving (ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water). De Omgevingswet is daarmee van toepassing op onderwerpen die voor duurzame ontwikkeling van belang zijn. De wet geeft niet zozeer meer bevoegdheden aan de provincie maar vormt meer dan nu een betere basis voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Die integrale blik op alle onderdelen van de fysieke leefomgeving, waaronder duurzaamheid, speelt vooral op strategisch niveau. Kerninstrument daarvoor is de omgevingsvisie. Inmiddels is het traject om te komen tot een nieuwe omgevingsvisie opgestart. U stelt daarvoor in het najaar de startnotitie vast. Het stellen van regels kan de provincie doen in de Omgevingsverordening. Meer dan nu het geval is, moet er dan sprake zijn van een onderbouwd provinciaal belang. De Omgevingswet heeft namelijk als uitgangspunt zaken zoveel mogelijk te regelen via de overheid die het dichtst bij de burger staat. Dat is de gemeente.

16. Kunt u aangeven hoeveel biomassacentrales in Groningen momenteel op een Wnb-melding draaien, die nu een vergunning nodig hebben (bij o.a. veebedrijven, afvalcentrales, zwembaden etc.)? Heeft u inmiddels handhavend opgetreden bij deze bedrijven, en ze gemaand alsnog een vergunning aan te vragen? Zo nee, waarom niet? Is er voor deze bedrijven saldering mogelijk?

Van de ruim 230 Wnb-meldingen die in de provincie Groningen zijn gedaan, is niet bijgehouden bij hoeveel een biomassacentrale deel uitmaakt van de bedrijfsvoering. Over onze handhaving melden wij het volgende: MOB heeft bij ons een handhavingsverzoek gedaan naar 16 biomassacentrales. Twee van deze centrales beschikken over een Wnb-vergunning. De installaties met een berekende depositie boven de 0,00 mol/ha/jr. hebben van ons een waarschuwing ontvangen, waarin wij aangeven dat ze de overtreding moeten beëindigen.

17. Heeft u bij het Rijk aangedrongen op legalisering van de biomassacentrales die nu onder een melding opereren? Zo ja, waarom?

In interprovinciaal verband is bij het rijk in algemene zin aandacht gevraagd voor de legalisering van projecten die een Wnb-melding hebben ingediend.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.